

**საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო**
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

**ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე**

№ 20

22 აპრილი 2014 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – სამხრეთის მაგისტრალური გაზსადენის „წითელი ხიდი-მარნეულის“ 25 კმ-იანი მონაკვეთის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“. ქ. თბილისი, კახეთის გზატკეცილი № 21
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – მარნეულის მუნიციპალიტეტი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 08.04.2014წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილია სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს, სამხრეთის მაგისტრალური გაზსადენის „წითელი ხიდი-მარნეულის“ 25 კმ-იანი მონაკვეთის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

„წითელი ხიდი-მარნეულის“ 25 კმ-იანი მონაკვეთის მშენებლობა და ექსპლუატაცია წარმოადგენს სამხრეთის მაგისტრალური გაზსადენის რეაბილიტაციას, რაც გულისხმობს არსებული „წითელი ხიდი-წალკა-ახალქალაქის“ მაგისტრალური გაზსადენის პარალელურად „წითელი ხიდი-მარნეულის“ მონაკვეთზე ახალი გაზსადენის განთავსებას.

საპროექტო მონაკვეთზე გაზსადენის სისტემა დღეისათვის მნიშვნელოვნად დაზიანებულია, კერძოდ, გაზსადენზე განვითარებულია კოროზია და მრავალრიცხოვანი გამჭოლი დაზიანებები, რაც გამოწვეულია საპროექტო მონაკვეთზე მაღალი კოროზიული აგრესიულობის გრუნტების არსებობით. აღნიშნული დაზიანებების გამო არსებული გაზსადენი ვერ უზრუნველყოფს სამხრეთ საქართველოს საიმედო გაზმომარაგებას, ამიტომ აუცილებელი გახდა არსებული გაზსადენის რეაბილიტაცია.

პროექტის განხორციელებისთვის შერჩეულია ორი ალტერნატივა:

1. არსებული გაზსადენის დემონტაჟი და შემდეგ მის ადგილზე ახალი გაზსადენის გაყვანა;
2. ახალი გაზსადენის მშენებლობა არსებული გაზსადენის დემონტაჟის გარეშე.

უპირატესობა მეორე ვარიანტს მიენიჭა, რადგან არსებული მილსადენის დემონტაჟის შემთხვევაში სამხრეთ საქართველოს შეეზღუდება გაზმომარაგება.

ახალი გაზსადენის განსათავსებლად განიხილებოდა ორი ალტერნატიული ვარიანტი, რომელსაც პირობითად ეწოდათ „სამხრეთის“ და „ჩრდილოეთის“ ალტერნატივა.

„სამხრეთის“ ალტერნატივის მარშრუტი „წითელი ხიდი-მარნეულის“ მონაკვეთზე იმეორებს „წითელი ხიდი-წალკა-ახალქალაქის“ გაზსადენის მარშრუტს. იგი იწყება სოფ. ქვემო ქესალოს სასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთებიდან და მიემართება დასავლეთისკენ.

„ჩრდილოეთის“ ალტერნატივის მარშრუტი კი იწყება სოფ. კაპანახთან და გრძელდება ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით, გადაკვეთს თბილისი-წითელი ხიდის ავტომაგისტრალს, მიუყვება ალგეთის მეურნეობის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს და მე-16-ე კილომეტრთან მისი მარშრუტი ემთხვევა „სამხრეთის“ ალტერნატივის მარშრუტს.

წარმოდგენილი ალტერნატივების ანალიზის შედეგად უპირატესობა მიენიჭა „სამხრეთის“ ალტერნატივას, რადგან მისი მარშრუტი მიუყვება არსებული გაზსადენის მარშრუტს და მის განსათავსებლად გამოყენებული იქნება აღნიშნული (არსებული) გაზსადენის გასხვისების დერეფანი.

საპროექტო „წითელი ხიდი-მარნეულის“ მაგისტრალური გაზსადენი მდებარეობს მარნეულის მუნიციპალიტეტში. ახალი გაზსადენი განთავსება დაგეგმილია ძველი გაზსადენის პარალელურად (უსაფრთხო მანძილზე). წინასწარი შეფასებით სამშენებლო

დერეფნის სიგანე იქნება 25 მ. საპროექტო გაზსადენის მარშრუტი გადაკვეთს ხევებს, სარწყავ არხებს, გრუნტის გზებს, ავტომაგისტრალებს და რკინიგზის ხაზს.

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ ექსპერტების მიერ ჩატარდა საპროექტო 25 კმ-იანი მონაკვეთის დათვალიერება-შესწავლა.

მოცემულია საკვლევ ტერიტორიის მოკლე ფიზიკურ-გეოგრაფიული დახასიათება, კლიმატურ-მეტეოროლოგიური პირობები, ფლორა და ფაუნა. ჰიდროლოგია, გეომორფოლოგია, გეოლოგია და სეისმური პირობები (საქართველოს სეისმური დარაიონების სქემის მიხედვით საკვლევ ტერიტორია მიეკუთვნება 8 ბალიან სეისმურ ზონას).

საკვლევ ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების შეფასების მიზნით, საპროექტო გაზსადენის მარშრუტზე გაყვანილი იქნა 63 საძიებო შურფი. გრუნტების ქიმიური ანალიზის შედეგების თანახმად, მათ ახასიათებთ სხვადასხვა ხარისხის სულფატური აგრესიულობა W4, W6 და W8 მარკის ბეტონის მიმართ.

საპროექტო მონაკვეთი მდებარეობს მდ. მტკვარსა და მდ. ალგეთს შორის. მის მარშრუტზე იკვეთება დაახლოებით 10 ხევი, რომელთა კალაპოტში წყალი მხოლოდ ინტენსიური წვიმების პერიოდში ჩნდება, ამიტომ მათი ჰიდროლოგია შესწავლილი არ არის. ხევების მაქსიმალური ხარჯების საანგარიშო სიდიდეები დადგენილია დეტალური მეთოდით.

საპროექტო გაზსადენი ძირითადად განთავსდება სასოფლო-სამეურნეო მიწის სავარგულზე, ამიტომ საკვლევ ტერიტორია არ გამოირჩევა ფლორისა და ფაუნის მრავალფეროვნებით. ტერიტორიის დათვალიერების შედეგად საკვლევ ტერიტორიაზე აქტიური ეროზიული პროცესები არ გამოვლენილა.

საპროექტო გაზსადენის მარშრუტი იწყება სოფ. ქვემო ქესალოსთან, თბილისი-რუსთავი-წითელი ხიდის ავტომაგისტრალის მარჯვენა მხარეს და მთავრდება ქალაქ მარნეულის შესასვლელთან.

თავდაპირველად გაზსადენის მარშრუტი გადის სახნავ-სათეს მიწის ნაკვეთებზე, სადაც იკვეთება რამდენიმე სარწყავი არხი, ხოლო შემდეგ გადაკვეთს არსებულ გრუნტის გზას და კვლავ მიუყვება სახნავ-სათეს მიწის ნაკვეთებს, კაპანახჩი-მარნეულის გზის მიმართულებით.

აღნიშნული გზის გადაკვეთის შემდეგ გაზსადენის მარშრუტი ისევ მიუყვება სახნავ-სათეს მიწის ნაკვეთებს, რომლის ნაწილი გამოიყენება საძოვრად. აღნიშნულ მონაკვეთზე გაზსადენი კვეთს რამდენიმე სარწყავ არხს, შემდეგ გრუნტის გზას და მიემართება ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით, უზვეს დასავლეთით, კვეთს ორ ნაკვეთს შორის არსებულ გრუნტის გზას და ეშვება დაჭაობებული ტერიტორიისკენ.

დაჭაობებული ტერიტორიის გავლის შემდგომ, გაზსადენი მიემართება ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით, გაივლის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულს, გადაკვეთს რამდენიმე გრუნტის გზას და გადის მთავარი ე.წ. „ხრამ-არხის“ მარჯვენა ნაპირზე.

„ხრამ-არხის“ გადაკვეთის შემდეგ, გაზსადენის მარშრუტი გზას აგრძელებს კვლავ ჩრდილო-დასავლეთით, კვეთს კიდევ ერთ გრუნტის გზას, შემდეგ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულს, ე.წ. „დიდ არხს“ და ამბაროვკა-მარნეულის ძველ საავტომობილო გზას.

ამბაროვკა-მარნეულის საავტომობილო გზის გადაკვეთის შემდეგ გაზსადენის მარშრუტი გადის იალღუჯის ერთ-ერთი ქედის წინ. აღნიშნული მონაკვეთი გორაკ-ბორცვიანი რელიეფისაა. ამ მონაკვეთზე იკვეთება რამდენიმე ღრმა ხევი, მაღალი ძაბვის

ელექტროგადამცემი ხაზები და ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელები. გზშ-ს ანგარიშს თან ახლავს შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტები ელექტროგადამცემი ხაზებისა და ოპტიკურ-ბოჭკოვანი კაბელების მფლობელ კომპანიებთან.

გორაკ-ბორცვიანი ტერიტორიის გავლის შემდეგ გაზსადენის მარშრუტი კვლავ ჩრდილო-დასავლეთის მიმართულებით აგრძელებს გზას და გადადის ხელოვნურად მოწყობილ ზვინულეზზე, შემდეგ კვეთს აღნიშნულ ტერიტორიაზე არსებულ სარწყავ არხს და გზას აგრძელებს თბილისი-მარნეულის საავტომობილო გზის მარცხნივ. გაზსადენის მარშრუტი აღნიშნულ მონაკვეთზე კვეთს თბილისი-მარნეულის რკინიგზას და ჩრდილო-დასავლეთით აგრძელებს გზას, შემდეგ კვეთს თბილისი-მარნეულის საავტომობილო გზას და გზიდან დაახლოებით 60 მეტრში უერთდება არსებულ, „წითელი ხიდი-წალკა-ახალქალაქის“ მაგისტრალურ გაზსადენს.

საპროექტო გაზსადენის მთელ მარშრუტზე გათვალისწინებულია სამი სახაზო ჩამკეტი და - "ხუთი განშტოების ონკანის მოწყობა. ონკანები აღჭურვილი იქნება წნევის რეგულატორებითა და გამჭრევი სანთლებით. საონკანო კვანძები და გამჭრევი სანთლები დასახლებული პუნქტებიდან დაცილებული იქნება მინიმუმ 300 მ-ით. საონკანო კვანძების მიწისქვეშა და მიწისზედა შემადგენელი ნაწილები დაფარული იქნება ანტიკოროზიული საღებავით.

პროექტით გაზსადენის კოროზიისაგან დასაცავად გათვალისწინებულია სამფენა პოლიეთილენის გამოყენება. მილსადენების გადაბმის ადგილებზე გათვალისწინებულია საიზოლაციო სამაჯურების მოწყობა, რომელთა სიგანე იქნება 450 მმ, ხოლო სისქე - 2,25 მმ. გარდა ამისა გათვალისწინებულია გაზსადენის ელექტროქიმიური დაცვა ქსელური კათოდური სადგურების მოწყობის საშუალებით.

პროექტის მიხედვით გაზსადენი განთავსდება ტრანშეაში. ტრანშეის სიღრმე განსაზღვრულია მიწის დანიშნულების მიხედვით. მაგალითად, მიწიდან მილსადენის ღერძამდე მინიმალური სიღრმე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწებზე იქნება 0,8 მ; დაჭაობებულ ადგილებში - 1,1 მ; კლდოვან ქანებში - 0,6 მ; არხების გადაკვეთებზე არხის ფსკერიდან - 1,1 მ; საავტომობილო გზების გადაკვეთის ადგილებში - 1,6 მ; რკინიგზის გადაკვეთის ადგილზე - 2 მ.

იმ მონაკვეთებზე, სადაც საპროექტო გაზსადენის მარშრუტი გადის გორაკ-ბორცვიან რელიეფზე და მილსადენის დახრის უბნები 20%-ზე მეტია, გათვალისწინებულია ეროზიის საწინააღმდეგო ზღუდარების მოწყობა.

საპროექტო გაზსადენის მარშრუტზე არსებული ხევები წარმოადგენენ სეზონურ ხევებს, რომლებშიც წყალი მხოლოდ ინტენსიური წვიმების დროს ჩნდება. წყადიდობის პერიოდში ხევებში წყლის დონე და ხარჯი მნიშვნელოვნად იზრდება, რაც გათვალისწინებულია მათი გადაკვეთების დაგეგმვისას.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, ზოგიერთი ხევის (მაგ. აგბურუნი, კინტრეულა) გადაკვეთა განხორციელდება მილის დაბეტონებით და ხევის გვერდების გამაგრებით, ხოლო ზოგიერთი ხევის გადაკვეთა მოხდება მილსადენის საჭირო დონეზე ჩაღრმავებით.

მილის დაბეტონებით გადაკვეთის შემთხვევაში, ხევის მთელ სიგანეზე ჩაიდება დაბეტონებული მილსადენი, ხევის ნაპირები კი გამაგრდება რკინაბეტონის გაბიონებით. ხოლო ხევების მილსადენის ჩაღრმავების გზით დაკვეთის შემთხვევაში მილსადენი ჩაიდება ხევის ფსკერიდან საჭირო სიღრმეზე და მილსადენის დაცვის მიზნით ხევების ფსკერი და ფერდები დაიფარება გეოტექსტილით.

რაც შეეხება გაზსადენის მარშრუტზე არსებულ სარწყავ არხებს, მათი გადაკვეთა განხორციელდება მილსადენის მიწისქვეშა განლაგებით, ამისათვის ზედაპირზე მოშადდება დაბეტონებული მილის სექცია და ჩაიდება ღია წესით გაჭრილ ტრანშეაში საპროექტო ნიშნულამდე, შემდეგ დაიფარება ქვიშა-ხრეშით და ზემოდან, არხის წყლის დონის ნიშნულის ქვემოთ, მოთავსდება ბეტონის ფილა. გადაკვეთის ამგვარი მოწყობა უზრუნველყოფს არხების ფუნქციონირების ჩვეულებრივ რეჟიმს. გამოწვევის იქნება ე.წ. „ხრამ არხი“, რომლის გადაკვეთა გათვალისწინებულია დახურული წესით, ჰორიზონტალური ბურღის მეთოდის გამოყენებით.

ჰორიზონტალური ბურღის მეთოდით მოხდება საპროექტო მილსადენის მარშრუტზე არსებული რკინიგზისა და საავტომობილო გზების გადაკვეთა.

პროექტის მიხედვით მილსადენების სიმტკიცის გამოცდა და ჰერმეტიკობის შემოწმება უნდა განხორციელდეს ჰიდრაულიკური მეთოდით, რომლის ხანგრძლივობა შეადგენს 24 საათს, ხოლო წნევა - 1,5 პასკალს (მილსადენის სამუშაო წნევა). ჰიდროტესტირების დასრულების შემდეგ დარჩენილი წყალი, რომელიც დაბინძურებული იქნება მხოლოდ მექანიკური მინარევებით, შეგროვდება სპეციალურ საცავებში. აღნიშნულ საცავებში მექანიკური მინარევების დალექვის შემდეგ, პირობითად სუფთა წყალი ჩაშვებული იქნება ზედაპირული წყლის ობიექტებში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად საშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება დაახლოებით 10 თვე. საპროექტო გაზსადენის საშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე საჭიროა მოსაზრადებელი სამუშაოების შესრულება. კერძოდ, საშენებლო ბანაკების მოწყობა, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, საშენებლო დერეფნიდან გატანა და შესაბამისი წესების დაცვით დასაწყობება. მოსახსნელი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოცულობა დაახლოებით 114 000 კუბ.მ-ს შეადგენს. პროექტის განხორციელება არ საჭიროებს სამომსახურეო გზების მოწყობას. ამ მიზნებისათვის გამოყენებული იქნება არსებული გზები.

მშენებლობის ეტაპზე ადგილი ექნება ნიადაგზე ზემოქმედებას. ნიადაგის მოხსნა-დასაწყობება და აღდგენა დაგეგმილია შესაბამისი დარგის ექსპერტის თანდასწრებით. მიწის სამუშაოები ჩატარდება მშრალ კლიმატურ პირობებში, დასაწყობებული ნიადაგი დაცული იქნება გადარეცხვისაგან. მშენებლობის დასრულების შემდეგ განხორციელდება საშენებლო მოედნების აღდგენა. გზშ-ს ანგარიშს თან ახლავს საშენებლო მოედნების რეკულტივაციის გეგმა.

საველე ბოტანიკური კვლევების შედეგად დადასტურდა, რომ საპროექტო გაზსადენის დერეფანი მოიცავს სახნავ-სათეს და საძოვარ ტერიტორიებს და არ გამოირჩევა ფლორისა და ფაუნის წარმომადგენლების მრავალფეროვნებით. მიუხედავად ამისა, მიწის სამუშაოების დაწყებამდე და ასევე მშენებლობის პერიოდში ფაუნის წარმომადგენლებზე განხორციელება მუდმივი მონიტორინგი.

ზედაპირულ წყლებზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება მშენებლობის დროს, ბუნებრივი ხეების გადაკვეთების საშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში. ზემოქმედების შემცირების მიზნით, ხეებისა და არხების გადაკვეთის სამუშაოების შესრულების დროს გათვალისწინებული იქნება სათანადო შემარბილებელი ღონისძიებები.

ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის ეტაპზე. მშენებლობის დროს ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი დამაბინძურებელი ნივთიერებები: აზოტის დიოქსიდი, ნახშირბადის მონოოქსიდი, ნაჯერი

ნახშირწყალბადები, რკინის ნაერთები, მანგანუმი, არაორგანული მტვერი, ფტორი, გოგირდოვანი ანჰიდრიდი, ჭვარტლი. მშენებლობის ეტაპზე (მშენებლობის სავარაუდოდ მიღებულია 10 თვე) ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება იქნება ხანმოკლე და არ გამოიწვევს მის მნიშვნელოვან დაბინძურებას. გაზსადენის ექსპლუატაციის პერიოდში ადგილი ექნება ატმოსფერულ ჰაერზე პერიოდულ ზემოქმედებას. კერძოდ, გაზის გამჭრევი სანთლებიდან ატმოსფეროში მეთანის გაფრქვევას.

მოქმედი ჰაერდაცვითი კანონმდებლობის შესაბამისად, შემუშავებული და გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროსთან არის შეთანხმებული „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“.

რაც შეეხება ხმაურს, როგორც გამოთვლებმა აჩვენა, მშენებლობის ეტაპზე, ყველა ხმაურწარმოქმნელი წყაროს ერთდროულად მუშაობის შემთხვევაში, ხმაურის დონე უმნიშვნელოდ გადააჭარბებს დადგენილ მნიშვნელობებს.

საპროექტო გაზსადენის მშენებლობის პროცესში ადგილი ექნება სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნას. გზშ-ს ანგარიშის თანახმად, გათვალისწინებულია მათი ცალ-ცალკე შეგროვება და შენახვა შესაბამისი უსაფრთხოების ნორმების დაცვით, ხოლო შემდეგ მათი გადაცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციაზე.

გაზსადენის ოპერირების პერიოდში ნიადაგზე, გრუნტის წყლებზე და ზედაპირულ წყლებზე ზემოქმედებას ადგილი ექნება მხოლოდ ავარიის შემთხვევაში. ავარიის რისკის შემცირების მიზნით, პროექტით გათვალისწინებულია დამცავი ღონისძიებები.

შემუშავებული და გზშ-ს ანგარიშშია წარმოდგენილი, სამუშაოების განხორციელების სხვადასხვა ეტაპზე გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები.

გზშ-ს ანგარიშს თან ერთვის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა (მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდის გათვალისწინებით), განხილულია შესაძლო ავარიული სიტუაციები და შემუშავებულია მათზე რეაგირების გეგმა.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

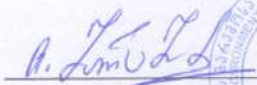
1. უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემის შესაბამისად და ასევე ვალდებულია უზრუნველყოს, გზშ-ს ანგარიშით წარმოდგენილი, შემარბილებელი ღონისძიებების შესრულება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში.
2. გაზსადენის მარშრუტზე არსებული ბუნებრივი ხეების გადაკვეთა უზრუნველყოს ჰიდროლოგიურ ანგარიშში წარმოდგენილი ფსკერის სიღრმითი გარეცხვის სიდიდეების გათვალისწინებით.
3. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ საპროექტო გაზსადენის მარშრუტი გადის სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე, სადაც შესაძლოა ინტენსიურად მიმდინარეობდა მიწის განაყოფიერება აზოტოვანი სასუქებით, მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს საპროექტო მილსადენის დერეფანში არსებული გრუნტების გამოკვლევა ამონიუმის მარილებისა და ტუტეების (ნატრიუმის, კალიუმის) შემცველობაზე. მათი აღმოჩენის შემთხვევაში, გაზსადენის კოროზიისაგან დასაცავად შეიმუშაოს დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები.
4. მშენებლობის დაწყებამდე და მშენებლობის პერიოდში უზრუნველყოს წითელი ნუსხის სახეობებზე მონიტორინგის დაწესება და მონიტორინგის შედეგების ყოველკვარტალურად წარმოდგენა გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში. მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშაოს შესაბამისი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებები.
5. უზრუნველყოს სამშენებლო მოედნებზე წარმოქმნილი ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, აღრიცხვა, დროებით უსაფრთხოდ განთავსება და შემდგომი მართვის (გადამუშავება, გაუნებლობა ან განთავსება) მიზნით სათანადო გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციაზე გადაცემა.
6. უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების პარამეტრების დაცვა და შესაბამისად დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება.
7. ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და რეკულტივაცია განახორციელოს „ნიადაგების კონსერვაციისა და ნაყოფიერების აღდგენა-გაუმჯობესების შესახებ“ საქართველოს კანონისა და „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების მინისტრის 2005 წლის 27 მაისის №113 ბრძანებით დამტკიცებული დებულების შესაბამისად.

IV. დასკვნა

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს სამხრეთის მაგისტრალური გაზსადენის „წითელი ხიდი-მარნეულის“ 25 კმ-იანი მონაკვეთის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობა შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შარაშიძე
(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

ბ.ა.